

BÜEFAD

BARTIN ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DERGİSİ

Uluslararası Hakemli Dergi

- AYRI BASIM -

Yrd. Doç. Dr. Ayşen KARAMETE
Öğr. Gör. Hüseyin GÜNEŞ

İlköğretim Seçmeli Satranç Dersi Başlangıç Düzeyi
Birinci Basamak Bilgisayar Destekli Öğretim
Tasarımı

- SPECIAL EDITION -

Asst. Prof. Aysen KARAMETE
Instructor Huseyin GUNES

Primary School First Grade Beginner Level Chess Course
Computer-Aided Instructional Design

BARTIN UNIVERSITY
JOURNAL
OF FACULTY OF
EDUCATION
International Refereed Journal

ProcessForm
Objectives
Pre-Service
Models Technology
Okuma ve Experiments
Profession Validity
Verbal Supervision Understanding
Study Investigating Turkish
Science Visual
versus Bartın Cheating
Teachers Behaviours
Candidates towards Scale
Education Approaches Ölçeğinin
Digital Supervisors
Teacher Mathematics Profiles
Examination Processing
Assisted Reliability Algısı
Özyeterlilik Eleştirel
Attitudes Style
Teaching Features
University Natives
Güvenirlilik Geçerlilik
Çalışması Analysis
Example
Speech

2014-3

1

BARTIN ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DERGİSİ

BARTIN UNIVERSITY JOURNAL OF FACULTY OF EDUCATION

Cilt/ Volume: 3, Sayı/ Issue: 1, Yaz / Summer 2014

ISSN:1308-7177

Sahibi

Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Adına
Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ (Dekan)

Editör

Yrd. Doç. Dr. Sedat BALYEMEZ

Alan Editörleri

Doç. Dr. Çetin SEMERCI
Doç. Dr. Necati HIRÇA
Doç. Dr. Nuriye SEMERCI
Yrd. Doç. Dr. Ayşe Derya IŞIK
Yrd. Doç. Dr. Meliha KÖSE
Yrd. Doç. Dr. Neslihan USTA
Yrd. Doç. Dr. Sevan NART
Yrd. Doç. Dr. Sinem TARHAN
Yrd. Doç. Dr. Süreyya GENÇ

Yabancı Dil Sorumlusu

Yrd. Doç. Dr. Özge GÜN

Yayıma Hazırlık

Arş. Gör. Arzu ÇEVİK
Arş. Gör. Ömer KEMİKSİZ

Sekretarya

Arş. Gör. Hasan Basri KANSIZOĞLU

Teknik Sorumlular

Arş. Gör. Barış ÇUKURBAŞI
Arş. Gör. Fatma Gizem KARAOĞLAN YILMAZ

İletişim

Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi
74100 BARTIN – TÜRKİYE
e-posta: buefad@bartin.edu.tr
Tel: +90 378 223 52 19

Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (BUEFAD), yılda iki kez yayımlanan uluslararası hakemli bir dergidir. Yazıların sorumluluğu, yazarlarına aittir.

Owner

On Behalf of Bartın University Faculty of Education
Prof. Firdevs GUNES (Dean)

Editor

Asst. Prof. Sedat BALYEMEZ

Field Editors

Assoc. Prof. Cetin SEMERCI
Assoc. Prof. Necati HIRCA
Assoc. Prof. Nuriye SEMERCI
Asst. Prof. Ayse Derya ISIK
Asst. Prof. Meliha KOSE
Asst. Prof. Neslihan USTA
Asst. Prof. Sevan NART
Asst. Prof. Sinem TARHAN
Asst. Prof. Sureyya GENC

Foreign Language Specialist

Asst. Prof. Ozge GUN

Preparing for Publication

RA. Arzu CEVİK
RA. Omer KEMIKSIZ

Secretary

RA. Hasan Basri KANSIZOGLU

Technical Assistants

RA. Baris CUKURBASIS
RA. Fatma Gizem KARAOGLAN YILMAZ

Contact

Bartın University Faculty of Education
74100 BARTIN – TURKEY
e-mail: buefad@bartin.edu.tr
Tel: +90 378 223 52 19

Bartın University Journal of Faculty of Education (BUJFED) is a international refereed journal that is published two times a year. The responsibility lies with the authors of papers.

Kapak: Arş. Gör. Barış ÇUKURBAŞI – Öğr. Gör. Hüseyin UYSAL

DİZİNLENME VE LİSTELENME / INDEXING AND LISTING

Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, aşağıdaki indeksler tarafından dizinlenmekte ve listelenmektedir. / *Bartın University Journal of Faculty of Education* is indexed and listed by the following indexes.

EBSCOHOST Database

Modern Language Association

Proquest Education Journals Database

Index Copernicus

The Directory of Research Journal Indexing

New Jour Electronic Journals & Newsletters

Ulrich's Periodicals Directory

Academic Scientific Journals

Open Academic Journal Index

Akademia Sosyal Bilimler İndeksi

Türk Eğitim İndeksi

Araştırmaz Bilimsel Yayın İndeksi

Akademik Türk Dergileri İndeksi

YAYIN DANIŞMA KURULU / EDITORIAL ADVISORY BOARD

Prof. Dr. Ahmet ARIKAN	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet GÜNŞEN	Trakya Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet SABAN	N. Erbakan Üniversitesi
Prof. Dr. Aziz KILINÇ	ÇOMÜ
Prof. Dr. Bilgin Ünal İBRET	Kastamonu Üniversitesi
Prof. Dr. Cemal TOSUN	Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ	Bartın Üniversitesi
Prof. Dr. Firdevs KARAHAN	Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet KIRKILIÇ	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Hayati AKYOL	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Hüseyin ALKAN	Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof. Dr. M. Fatih TAŞAR	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Mimar TÜRKKAHRAMAN	Akdeniz Üniversitesi
Prof. Dr. Murat ÖZBAY	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Ramazan KAPLAN	Bartın Üniversitesi
Prof. Dr. Recai DOĞAN	Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Safure BULUT	ODTÜ
Prof. Dr. Sebahattin ARIBAŞ	Adıyaman Üniversitesi
Prof. Dr. Selahattin TURAN	Osmangazi Üniversitesi
Prof. Dr. Selma YEL	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Şefik YAŞAR	Anadolu Üniversitesi
Prof. Dr. Yavuz TAŞKESENLİGİL	Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Bahri ATA	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Çavuş ŞAHİN	ÇOMÜ
Doç. Dr. Çetin SEMERCİ	Bartın Üniversitesi
Doç. Dr. Emine KOLAÇ	Anadolu Üniversitesi
Doç. Dr. Erol DURAN	Uşak Üniversitesi
Doç. Dr. Eyyüp COŞKUN	Mustafa Kemal Üniversitesi
Doç. Dr. Kubilay YAZICI	Niğde Üniversitesi
Doç. Dr. Neşe TERTEMİZ	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Nuriye SEMERCİ	Bartın Üniversitesi
Doç. Dr. Sabri SİDEKLİ	Muğla S. Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Tolga GÜYER	Gazi Üniversitesi

BU SAYININ HAKEMLERİ / REFEREES OF THIS ISSUE

Prof. Dr. Ahmet KAÇAR	Kastamonu Üniversitesi
Prof. Dr. Adnan BAKİ	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Fatma AÇIK	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ	Bartın Üniversitesi
Prof. Dr. Firdevs KARAHAN	Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Hasan BACANLI	Yıldız Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Yusuf BUDAK	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Ali TAŞ	Kırıkkale Üniversitesi
Doç. Dr. Çetin SEMERCİ	Bartın Üniversitesi
Doç. Dr. Ebru KILIÇ ÇAKMAK	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Eyyüp COŞKUN	Mustafa Kemal Üniversitesi
Doç. Dr. Halit KARATAY	Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Doç. Dr. Gökhan DEMİRCİOĞLU	Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Doç. Dr. Levent ERASLAN	Kırıkkale Üniversitesi
Doç. Dr. Mehmet Ali ÇAKMAK	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Mehmet Altan KURNAZ	Kastamonu Üniversitesi
Doç. Dr. Mustafa ULUSOY	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Mübin KIYICI	Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. Necati HIRÇA	Bartın Üniversitesi
Doç. Dr. Nuriye SEMERCİ	Bartın Üniversitesi
Doç. Dr. Orhan AKINOĞLU	Marmara Üniversitesi
Doç. Dr. Özay KARADAĞ	Düzce Üniversitesi
Doç. Dr. Özlem ÇAKMAK	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Sabri SİDEKLİ	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Yüksel GÖĞEBAKAN	İnönü Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Abdullah Çağrı BİBER	Kastamonu Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ahmet YIKMIŞ	Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ahmet AKKAYA	Adıyaman Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ali Rıza ŞEKERCİ	Dumlupınar Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Aslıhan SABAN	Konya Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Aynur KOLBURAN GEÇER	Kocaeli Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ayşe Derya IŞIK	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ayşe GÜLER	Kırıkkale Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Burcu DUMAN	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Cemal TOSUN	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Çiğil AYKUT	Gazi Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Devrim AKGÜNDÜZ	İstanbul Aydın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Fulya TOPÇUOĞLU ÜNAL	Dumlupınar Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Gamze Elif TANINMIŞ	Gazi Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Güliz AYDIN	Ordu Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. İbrahim GÖKTAŞ	Adnan Menderes Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. İlhan YALÇIN	Ankara Üniversitesi

Yrd. Doç. Dr. M. Sani ADIGÜZEL	İstanbul Aydın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Mehmet Diyaddin YAŞAR	Kilis 7 Aralık Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Mehmet UMUZDAŞ	Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Metin DENİZ	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Murat GENÇ	Düzce Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Nail İLHAN	Kilis 7 Aralık Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Nalan OKAN AKIN	Niğde Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Nuray MAMUR	Pamukkale Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Özcan KARAASLAN	Marmara Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Özge GÜN	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sedat BALYEMEZ	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Semra KIRANLI GÜNGÖR	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sibel SADI	Kafkas Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Suad SAKALLI GÜMÜŞ	Mustafa Kemal Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sultan Bilge KARA	Okan Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Süleyman AVCI	Marmara Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Şenel ELALDI	Cumhuriyet Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Şeyda GÜL	Atatürk Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Tolga KABACA	Pamukkale Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Tuncay Yavuz ÖZDEMİR	Fırat Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Yakup DOĞAN	Kilis 7 Aralık Üniversitesi
Dr. Hayriye Tuğba ÖZTÜRK	Ankara Üniversitesi

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ

Konuşma Öğretimi Yaklaşım ve Modelleri

Speech Teaching Approaches and Models

doi number: [10.14686/BUEFAD.201416205](https://doi.org/10.14686/BUEFAD.201416205)

1 - 27

Barış ÇUKURBAŞI – Prof. Dr. Aytekin İŞMAN

Öğretmen Adaylarının Dijital Yerli Özelliklerinin İncelenmesi (Bartın Üniversitesi Örneği)

Examination of Teacher Candidates' Digital Natives Features (Example of Bartın University)

doi number: [10.14686/BUEFAD.201416206](https://doi.org/10.14686/BUEFAD.201416206)

28 - 54

Yrd. Doç. Dr. Süleyman GÖKSOY - Doç. Dr. Engin ASLANARGUN

Denetim Sürecinde Eğitim Denetmenlerinin Davranışları

Behaviours of Supervisors in the Process of Supervision

doi number: [10.14686/BUEFAD.201416207](https://doi.org/10.14686/BUEFAD.201416207)

55 - 77

Arş. Gör. Yunus ÖZYURT - Doç. Dr. Altay EREN

Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine ve Kopya Çekmeye Yönelik Tutumlarının Görünümü

Profiles of Pre-Service Science Teachers' Attitudes towards the Teaching Profession and Cheating

doi number: [10.14686/BUEFAD.201416208](https://doi.org/10.14686/BUEFAD.201416208)

78 - 101

Yrd. Doç. Dr. Sefa DÜNDAR

The Investigation of Spatial Skills of Prospective Teachers with Different Cognitive

Bilissel Stilleri Farklı Öğretmen Adaylarının Uzamsal Becerilerinin İncelenmesi

doi number: [10.14686/BUEFAD.201416209](https://doi.org/10.14686/BUEFAD.201416209)

102 - 112

Yrd. Doç. Dr. Abdulkerim KARADENİZ

Eleştirel Okuma Özyeterlilik Algısı Ölçeğinin Geçerlilik ve Güvenirlik Çalışması

Critical Reading Self-Efficacy Perception Scale Validity and Reliability Study

doi number: [10.14686/BUEFAD.201416210](https://doi.org/10.14686/BUEFAD.201416210)

113 - 140

Yrd. Doç. Dr. Ayşen KARAMETE - Öğr. Gör. Hüseyin GÜNEŞ

İlköğretim Seçmeli Satranç Dersi Başlangıç Düzeyi Birinci Basamak Bilgisayar Destekli Öğretim Tasarımı

Primary School First Grade Beginner Level Chess Course Computer-Aided Instructional Design

doi number: [10.14686/BUEFAD.201416211](https://doi.org/10.14686/BUEFAD.201416211)

141 - 154

Doç. Dr. Fahri TEMİZYÜREK - Arş. Gör. Arzu ÇEVİK

Mustafa Ruhi Şirin'in Çocuk Edebiyatı Sahasındaki Eserlerinin Dil ve Kavram Bağlamında İncelenmesi

Examination of Mustafa Ruhi Sirin's Works in Field of Children's Literature According to Context of Language

Concept

doi number: [10.14686/BUEFAD.201416212](https://doi.org/10.14686/BUEFAD.201416212)

155 - 175

Dr. Gizem KARAOĞLAN YILMAZ - Dr. Ramazan YILMAZ – Arş. Gör. Barış SEZER

Üniversite Öğrencilerinin Güvenli Bilgi ve İletişim Teknolojisi Kullanım Davranışları ve Bilgi Güvenliği Eğitimine Genel Bir Bakış

Secure Information and Communication Technology Usage Behavior of University Students and an Overview

to Information Security Training

doi number: [10.14686/BUEFAD.201416213](https://doi.org/10.14686/BUEFAD.201416213)

176 - 199

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Yrd. Doç. Dr. Erdal TAŞLIDERE

Kavramsal Değişim Yaklaşımının Doğru Akım Devreleri Konusundaki Kavram Yanılgılarının Giderilmesine Etkisi

Effect of Conceptual Change Instruction on Remedying Misconceptions Concerning Direct Current Circuits

doi number: 10.14686/BUEFAD.201416214

200 - 223

Dr. H. Tuğba ÖZTÜRK

Küreselleşme ve Ağ Topluları Odağında Bilgi ve İletişim Teknolojileri ile Eğitim

Education with Information and Communication Technologies in the Scope of Globalisation and Network Society

doi number: 10.14686/BUEFAD.201416215

224 - 237

Yrd. Doç. Dr. Serkan TİMUR – Şirin YILMAZ – Yrd. Doç. Dr. Betül TİMUR

Fen ve Teknoloji Öğretmenleri İle Öğretmen Adaylarının Fen Deneylelerinin Amaçlarını Kavramaya Yönelik Tutumlarının İncelenmesi

Investigating Science and Technology Teachers' and Pre-Service Teachers' Attitudes towards Understanding the Objectives of Science Experiments

doi number: 10.14686/BUEFAD.201416216

238 - 251

Fazilet Eda YILMAZ – Gülşah TOPALOĞLU – Mustafa AKYÜZLÜER

Grupla Yapılan Müzik Etkinliğinin Otizmlili Çocukların Sosyal Becerilerine Etkisinin Betimlenmesi

Description of the Effect of Musical Activity with Group on Social Skills of Children with Autism

doi number: 10.14686/BUEFAD.201416217

252 - 276

Yrd. Doç. Dr. Özcan Erkan AKGÜN – Şirin KÜÇÜK

Barış ÇUKURBAŞI – İsmail TONBULOĞLU

Sözel veya Görsel Baskın Öğrenme Stilini Belirleme Ölçeği Türkçe Formunun Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması

Validity and Reliability Study of the Visual versus Verbal Style of Processing Scale Turkish Form

doi number: 10.14686/BUEFAD.201416218

277 - 297

Arş. Gör. Ruhşen ALDEMİR – Doç. Dr. Enver TATAR

Teknoloji Destekli Matematik Eğitimi Hakkında Yayınlanan Makalelerinin İncelenmesi

An Analysis of Articles on Technology Assisted Mathematics Education

doi number: 10.14686/BUEFAD.201416219

298 - 319

İsmail TONBULOĞLU – Prof. Dr. Aytekin İŞMAN

Öğretmenlerin Sosyal Ağları Kullanım Profillerinin İncelenmesi

Exploring Teachers' Social Network Usage

doi number: 10.14686/BUEFAD.201416220

320- 338

Arş. Gör. Dr. Osman ÇİMEN – Prof. Dr. Mehmet YILMAZ

Dönüşümsel Öğrenme Kuramına Dayalı Çevre Eğitiminin Biyoloji Öğretmen Adaylarının Çevre Sorunlarına Yönelik Algılarına Etkisi

The Influence of Transformative Learning Based Environmental Education on Preservice Biology Teachers' Perception of Environmental Problems

doi number: 10.14686/BUEFAD.201416221

339 - 359

Doç. Dr. İ. Halil TÜRKER – Yrd. Doç. Dr. Fatih ÖZDEMİR

Resim-İş Eğitimi Programları Grafik Ana Sanat Ders İçerikleri ve İşleniş Biçimleri

Course Outlines and Teaching Styles at Graphic Design Lessons at Fine Arts Education Departments

doi number: 10.14686/BUEFAD.201416222

360 - 379

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Yrd. Doç. Dr. Süreyya GENÇ

Sanat Eğitiminde Eğitsel Oyunların Önemi

Importance of Educational Games in Arts Education

doi number: 10.14686/BUEFAD.201416223

380 - 392

Doç. Dr. Lale HÜSEYNOVA

Müzik Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin Keman Çalma Performanslarını Etkileyen Bazı Değişkenler

Some Variables that Affect the Violin - Playing Performance of Students in the Department of Music Teaching

doi number: 10.14686/BUEFAD.201416224

393 - 406

Yrd. Doç. Dr. Vafa SAVAŞKAN

Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Günlük Tutma Alışkanlıklarının Öğrenci Görüşleri Doğrultusunda İncelenmesi

Investigate the Logging Habits of the Faculty of Education Students in Terms of Students' Opinion

doi number: 10.14686/BUEFAD.201416225

407 - 432

Arş. Gör. Melehat GEZER – Prof. Dr. İbrahim Fevzi ŞAHİN

Yrd. Doç. Dr. Meral ÖNER SÜNKÜR – Arş. Gör. Elif MERAL

8. Sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programı Kazanımlarının Revize Edilmiş Bloom Taksonomisine Göre Değerlendirilmesi

An Evaluation of the Outcomes of the 8th Grade History of Turkish Revolution and Kemalism Lesson

According to Revized Bloom's Taxonomy

doi number: 10.14686/BUEFAD.201416226

433 – 455

Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ – Doç. Dr. Coşkun ARSLAN – Arş. Gör. Ayşe ELİÜŞÜK

Atılganlık Eğitiminin Üniversite Öğrencilerinin Kişiler Arası Problem Çözme, Algılanan Sosyal Destek ve Atılganlık Düzeyleri Üzerine Etkisi

The Impact of Assertiveness Training on Interpersonal Problem Solving Perceived Social Support and

Assertiveness of University Students

doi number: 10.14686/BUEFAD.201416242

456 - 474

doi number: 10.14686/BUEFAD.201416211

İlköğretim Seçmeli Satranç Dersi Başlangıç Düzeyi Birinci Basamak Bilgisayar Destekli Öğretim Tasarımı *

Yrd. Doç. Dr. Ayşen KARAMETE
Balıkesir Üniversitesi
Necatibey Eğitim Fakültesi
karamete@balikesir.edu.tr

Öğr. Gör. Hüseyin GÜNEŞ
Balıkesir Üniversitesi
İvrindi Sağlık Hizmetleri Yüksek Okulu
hgunes@balikesir.edu.tr

Özet: Bu çalışmada satranç öğretiminde kullanılmak üzere, öğrenme teorileri, öğretim tasarım modelleri, çoklu ortam öğeleri ve görsel tasarım prensiplerine uygun, ilköğretim okullarında seçmeli olarak verilen satranç dersinin başlangıç düzeyi birinci basamak konularını kapsayan, bilgisayar destekli yardımcı öğretim materyali hazırlanması amaçlanmıştır. Öğretim materyali, ADDIE öğretim tasarım modelinin basamakları temel alınarak geliştirilmiştir. Ayrıca geliştirme aşamasında ARCS motivasyon modelinin özellikleri de dikkate alınmıştır. İlköğretim satranç programındaki hedef ve kazanımlar doğrultusunda, literatürde yer alan satranç öğretiminde karşılaşılan sınırlılıklar araştırılmış ve bu sınırlılıkları gidermek için çeşitli etkinlikler tasarlanmıştır. Geliştirilmenin her aşamasında, daha önce hiç satranç dersi almamış öğrencilerin materyali kullanmaları sağlanarak, uygulamada karşılaşılan problemler giderilmiştir. Kullanan öğrencilerin ve öğretmenlerin talepleri doğrultusunda geliştirmeler yapılmıştır. Hazırlanan materyal, kullanıcı girişi, ön test, son test, sesli ve yazılı konu anlatımları, oyunlar, ünlülerden sözler, bilgisayar karşı satranç oynama ve sözlük bölümlerinden oluşmaktadır. Hazırlanan materyalin ilköğretim okullarında seçmeli satranç dersinin öğretmenler ve öğrenciler açısından daha verimli geçmesine yardımcı olması beklenmektedir.

Anahtar Sözcükler: bilgisayar destekli öğretim, öğretim tasarımı, bilgisayar destekli satranç öğretimi, satranç oynamak

Primary School First Grade Beginner Level Chess Course Computer-Aided Instructional Design

Abstract: In this study preparing a computer aided education material which is in compliance with learning theories, education design models, multimedia items and visual design principles and which covers elementary level first step subjects of elementary school elective chess class to be used in chess education has been aimed. Education material has been developed based on the steps of ADDIE education design model. Also properties of ARCS motivation model has been taken into consideration during the development stage. Constraints in chess education has been researched in accordance with the aim and gains of elementary education chess program and various activities has been designed to overcome these constraints. At the all stages of the development, material was tested with primary school students who never had studied chess before and then deficiencies were detected and resolved. Improvements have been made through the request of students and teachers who use this material. The software comprises of user login, pre-test, post-test, subject descriptions with voice and text, games, famous quotes, playing chess against the computer and dictionary sections. It's expected that the prepared material is helpful for the efficiency of chess in terms of students and teachers

Key Words: computer based learning, instructional design, computer based chess learning, play chess

* Bu çalışma, 05-08 Haziran 2013 tarihleri arasında Prizren/Kosova'da gerçekleştirilen "Batının Doğusu Doğunun Batısı Uluslararası Balkanlar Konferansı"nda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

1. GİRİŞ

Satranç, iki oyuncu arasında satranç tahtası ve taşları ile oynanan bir oyundur. Kralların oyunu olarak bilinmektedir. Günümüzden 4000 yıl önce Mısır'da oynandığına dair bulgular piramitlerdeki kabartmalarda bulunmaktadır (Türkiye Satranç Federasyonu, 2013). Ancak kesin tarihi ile ilgili net bir bilgi bulunmamaktadır (Encyclopedia Britannica, 2013). Oyun bugünkü ismini, 3. – 4. Yüzyıllarda Hindistan'da oyuna ÇATURANGA denmesi ve bu ismin zamanla şekillenmesinden almıştır. Oyunun belli başlı bazı kuralları vardır. Bu kurallar zaman içerisinde değişime uğramış ancak 1497 yılında ilk basılı satranç kitabında yer alan kurallar günümüze kadar korunmuştur (Türkiye Satranç Federasyonu, 2013).

Satranç oyununa sadece bir oyun gözüyle bakmak yanlış olacaktır. Yapılan araştırmalarla satranç oynamanın bireylerin yaratıcılık, eleştirel düşünme, karar verme, problem çözme gibi zihinsel kapasitelerinin gelişmesine ve zamanı kullanma becerisine yardımcı olduğu belirlenmiştir (Kulaç & Daban, 2012; Dauvergne, 2000). Satranç oynamak çocukları daha zeki yapmakta (Graham, 2006) ve ders başarılarını artırmaktadır (Palm, 1990).

Satranç çok uzun yıllardır var olmasına rağmen eğitim amaçlı olarak kullanılmaya son yüzyılda başlanmıştır. Şu anda otuz gelişmiş ülkede zorunlu ders olarak verilen satranç eğitiminin, ülkemizde 2005 yılında Milli Eğitim Bakanlığı ve Türkiye Satranç Federasyonu arasında yapılan protokolle seçmeli ders olarak verilmesi karara bağlanmıştır (Köksal, 2006).

Satranç eğitimi, okullarda Türkiye Satranç Federasyonu'nu tarafından düzenlenen eğitimleri başarıyla tamamlayan öğretmenler tarafından verilmektedir. Kitap olarak 'Okulda Satranç Öğretmen Kitabı' ve 'Okulda Satranç Öğrenci Kitabı' kullanılmaktadır (Türkiye Satranç Federasyonu, 2013).

Satranç eğitimi ile ilgili ders kitapları dışında bilgisayar ortamında çalışan eğitim yazılımları da bulunmaktadır. Bu yazılımlar genellikle satranç kuralları hakkında bilgi veren öğretici programlar olup kullanıcının bilgisayarla ya da çevrimiçi ortamlarda başka kullanıcılarla satranç oynamasını sağlarlar. Bilgisayarın doğru kullanımı ile eğitimin kalitesinin artırılacağı gerçeği (Odabaşı, 1998) dikkate alınarak, satranç eğitiminde kullanılmak üzere bir materyal tasarlamasına karar verilmiştir.

Bilgisayarın satranç öğretiminde kullanılması ile satranç eğitimindeki bazı sınırlılıklar da ortadan kaldırılabilecektir. Satrancın karşılıklı iki kişi şeklinde oynanan bir oyun olmasından dolayı, öğrencilerin bilgisayara karşı oyunu oynayabilmesi sağlanabilir. Böylece öğrenci, satranç

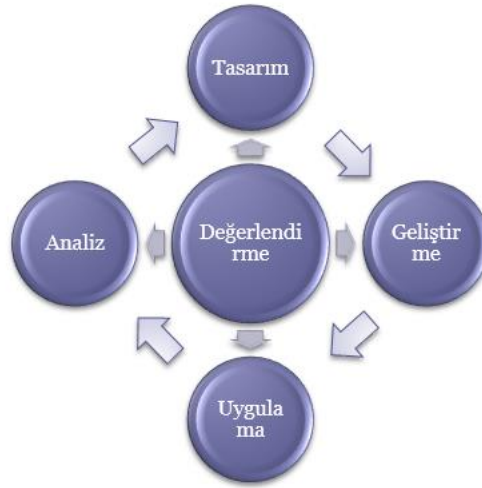
oynayacak bir diğer oyuncu bulamadığı zamanlarda da oyunu oynayabilecektir. Seçmeli ders olarak okutulan satranç dersinin verilmediği okullardaki öğrenciler de eğitici bilgisayar yazılımları sayesinde satranç öğrenebilirler. Okulda ders alan öğrenciler evlerinde tekrar etme olanağına sahip olabilirler. Ayrıca birçok çalışma göstermektedir ki çocukların bilgisayara yönelik tutumları olumludur (Şerefhanoglu, Nakiboğlu, & Gür, 2008; Güler & Sağlam, 2002). Bilgisayara karşı olan bu olumlu tutum sayesinde öğrencilerin boş zamanlarında bilgisayar aracılığıyla satranç oynamaya yönlendirilebilir.

Eğitsel bilgisayar yazılımı geliştirme esnasında temel alınan öğretim tasarımı modellerinden biri de ADDIE öğretim tasarımı modelidir. ADDIE öğretim tasarımı modeli Analyze (Analiz), Design (Tasarım), Development (Geliştirme), Implementation (Uygulama), Evaluation (Değerlendirme) basamaklarından oluşur (Wikipedia The Free Encyclopedia, 2013). ADDIE ismi bu basamakların baş harflerinin birleşiminden meydana gelmiştir. Çalışmada, hazırlanan öğretim materyali ADDIE modeli temel alınarak tasarlanmıştır.

2. YÖNTEM

Uygulama hazırlanmadan önce literatürdeki öğretim tasarımı modelleri ve bilgisayar destekli öğretim materyali hazırlama yöntemleri incelenmiştir. İncelenen öğretim tasarımı modellerinden ADDIE seçilmiş, ayrıca ARCS motivasyon modelinin özellikleri de dikkate alınarak materyal hazırlanmıştır. ARCS Motivasyon Modeli, Keller tarafından öğretim tasarımlarında, motivasyon faktörünü belirleyici kılmak ve öğretim ortamının etkililiğini arttırmak için geliştirilen bir öğretim modelidir (Keller, 1999). Teorinin temel amacı öğrencilerin öğrenmeye karşı arzusunu artırmak ve bu doğrultuda geliştirilen motivasyon stratejilerinin eğitime nasıl uygulanacağı ile soruların yanıtına yardımcı olmaktır (Dede, 2003). Şekil 1 de ADDIE öğretim tasarımı modelinin aşamaları görülmektedir.

Bu bölümde ADDIE öğretim tasarımı modelinin basamaklarına göre, uygulamanın geliştirilme aşamaları anlatılacaktır.

Şekil 1: ADDIE Modeli

2.1. Analiz

İlk olarak MEB müfredatında yer alan Seçmeli Satranç Dersi Programı incelenmiştir. Programda satranç eğitimi başlangıç, orta ve ileri olmak üzere 3 seviyeye ayrılmıştır. Ayrıca başlangıç düzeyi de birinci, ikinci ve üçüncü olmak üzere 3 basamağa ayrılmıştır. Bu çalışma Başlangıç Düzeyi 1. Basamak konularını kapsamaktadır. 1. Basamak ünite ve kazanım başlıkları aşağıdaki gibidir (M.E.B., 2006):

1. Satrancı Tanıyalım
 - a. Satranç Oyunu
 - b. Satranç Taşlarının Hareketleri
 - c. Taş İsteme ve Taş Koruma
 - d. Taşların Gücü
2. Şah ve Mat
 - a. Şah Çekme
 - b. Tehdit Altındaki Şah
 - c. Oyunda Mat
3. Satranç Tahtası
 - a. Satranç Tahtası
4. Basit Matlar
 - a. Mat Çeşitleri
 - b. Serbest Oyunlar

2.2 Tasarım ve Geliştirme

Bu aşamada geliştirilecek olan materyalin genel hatlarıyla sahip olması gereken özellikleri belirlenerek görünümü tasarlanmıştır.

Satranç dersi için hazırlanan bu materyalin, okullarda en fazla Bilişim Teknolojileri (BT) sınıflarında kullanılacağı düşünülmüştür. BT sınıflarında aynı bilgisayarlar birçok farklı öğrenci tarafından kullanıldığı için, programa kullanıcı sistemi eklenmiştir. Bu sayede her öğrenci aynı yazılımdan bireysel orak yararlanabilecektir. Bununla birlikte her öğrenci, kullanıcı adı ve şifresiyle girdiği kendi alanından konularını takip edebilecek ve uygulamaya her yeni giriş yaptığında kaldığı yerden devam edebilecektir. Ayrıca öğrencinin daha önce giriş yaptığı ve giriş yapmadığı bölümlerde renk değişimi yoluyla öğrencinin daha önce izlediği konuları kontrol etmesi sağlanmıştır. Öğrenci aynı zamanda konular arası geçişini kendisi yönetebilmektedir. Şekil 2 de kullanıcı bilgilerinin oluşturulduğu ilk ekran görüntüsü yer almaktadır.

Şekil 2: Kullanıcı Ekranı

Kullanıcı girişiyle öğrenciye yazılım içerisinde ismiyle hitap edilebilmesi sağlanmış olacağından, öğrencilerin motivasyonlarının artması düşünülmüştür. Aynı şekilde öğrencilerden kendisine uygun bir avatar seçilmesinin istenmesi, öğrencin dikkatini çekmek için tasarlanmıştır.

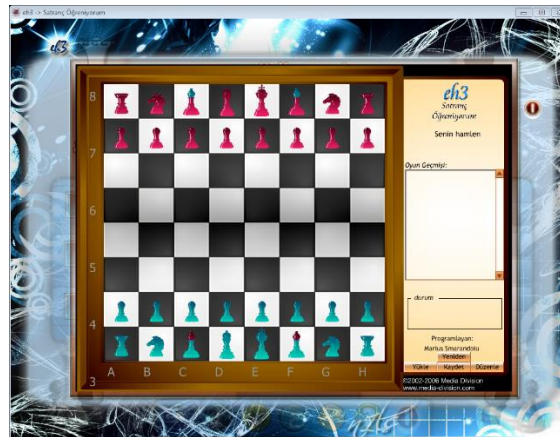
Öğrencilerin konuyu iyi bir şekilde kavrayabilmesi için bilgi sunulurken çoklu ortam öğelerinden faydalanılmıştır (Dursun & Odabaşı, 2011). Konular öncelikle sözel olarak anlatılmış, daha sonra görseller kullanılarak anlatım zenginleştirilmiştir. Ayrıca bunlara ek olarak videolar ile sesli ve canlandırılmalı anlatımlara da yer verilmiştir. Böylece metinsel ifadelerin yanında görsel ve işitsel ifadelerin de kullanılmasıyla öğretimin daha kalıcı olması amaçlanmıştır (Perkmen & Öztürk, 2009).

Anlatım ekranlarında ekranın sol üstünde seçilen avatar ve öğrenci ismi yer alırken, hangi konu ve/veya alt konuda bulunduğu bilgisi de ekranda yer almaktadır. Şekil 3 de ilgili bir videonun izlenebildiği ekranlarından biri görülmektedir. Video ile ilgili durdurma, oynatma, ileriye ya da geriye alma ve ses kontrolü gibi kontroller kullanıcı yetkisindedir.

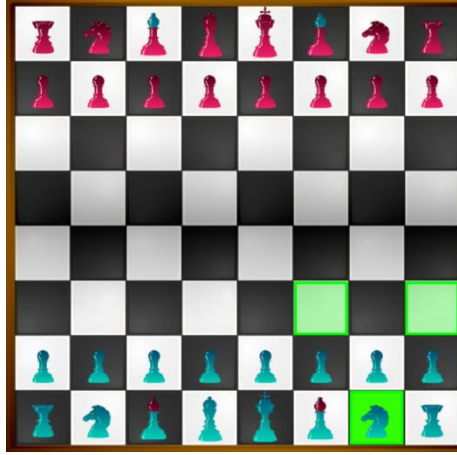
Şekil 3 : Canlandırılmalı Anlatım Ekranı

Satranç öğretiminde öğrencilerin istedikleri her zaman pratik yapabilmeleri için ikinci oyuncu gerekliliği bir sıkıntıdır. Bu durumu ortadan kaldırabilmek için öğrencilerin bilgisayara karşı satranç oynayabileceği bir simülasyon materyale eklenmiştir. Öğrenciler uygulama içinden istedikleri zaman bu simülasyonla satranç oynayabilmektedir. Şekil 4 de simülasyon ekranı girişi görüntülenmiştir.

Şekil 4 : Simülasyon Ekranı

Bu simülasyonda dokunulan her taşın yapabileceği hamleler öğrenciye gösterilebilmektedir. Şekil 5 de seçilen 'yeşil at' in oynayabileceği karelerin farklı bir renkle işaretlenmiş olduğu görülmektedir.

Şekil 5 : Atın Yapabileceği Hamleler

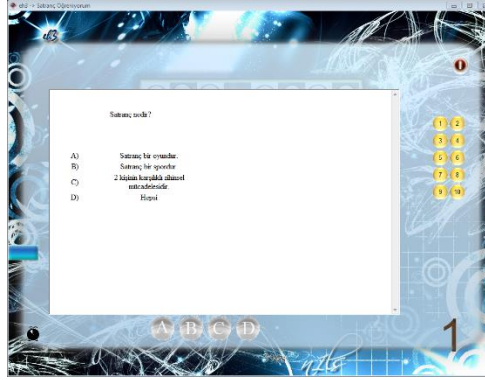
Materyalin konu anlatım bölümlerinde ARCS motivasyon modelinin basamaklarına uygun geliştirmeler yapılarak öğrencilerin güdülenmesi amaçlanmıştır. Öğrencinin dikkatini çekmek ve ilgisinin sürekliliğini sağlamak için, konu anlatım ekranlarında ünlülerin satranç üzerine söyledikleri sözlere yer verilmiştir. Aynı şekilde satrancın yararları hakkında ek bilgiler verilerek ARCS modelinin 'Dikkat' ve 'İlgi' basamakları gerçekleştirilmiştir. Bunların yanında ilgi çekici karikatürler ve videolar materyale dâhil edilmiştir. Güven ve tatmin basamakları için konuların sonunda basit bir şekilde konuyu öğreneceği satranç simülasyon alıştırmaları eklenmiştir. Bu alıştırmalarda öğrencinin hata yapmasını engelleyecek kodlama yapılarak hata olasılığı ortadan kaldırılmıştır. Ayrıca basitçe oyunu kazanabilecekleri durumlar sunularak başarılı olmaları amaçlanmıştır.

2.2. Uygulama ve Değerlendirme

İlk prototipi tanımlanan materyali, İstanbul ili Esenler ilçesi Menderes İlköğretim Okulu öğrencilerinden ilk defa satranç eğitimi alan öğrencilerin kullanması sağlanmıştır. Ders BT sınıfında, normal olarak verilen seçmeli satranç dersi yanında yardımcı materyal olarak geliştirilen materyalin kullanılmasıyla gerçekleştirilmiştir. Dersin işleniş sırasında satranç öğretmeni yanında aynı zamanda okulun BT öğretmeni olan araştırmacı hazır bulunmuş ve uygulamanın nasıl kullanılacağı konusunda açıklamalarda bulunarak sürecin tamamını gözlemlemiştir.

Materyali kullanan öğretmen ve öğrencilerden gelen dönütler ile sonra bazı sesli anlatım videolarının ses düzeylerinin yetersiz olduğu, bazılarının ise anlaşılmasının zor olduğu belirtilmiştir. Videolar tekrar kontrol edilip problemlili videoların ses düzeyleri ile eşitlenmiş ve diğer düzeltmeler yapılmıştır.

gerektiği konusunda öğrenciyi yönlendirilmektedir. Şekil 7 de ön-test ekranından bir görüntü yer almaktadır.

Şekil 7: Ön-test Ekranı

3. BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde materyalin uygulaması sırasında yapılan gözlemlerden ve öğretmen, öğrenci görüşlerinden elde edilen sonuçlara yer verilmiştir.

Her öğrencinin hazırlanan materyali aynı anda kullanabilmesi için bir BT sınıfına ihtiyaç vardır. Çoğu okulda BT sınıfı olmasına karşın genellikle bu sınıflar BT dersleri için kullanıldığından ders programının seçmeli satranç dersini kapsayacak şekilde düzenlenmesinin sorun oluşturabileceği gözlemlenmiştir.

Materyalin kullanımı sırasında çeşitli sorunlarla karşılaşmıştır. Bu sorunların temelinde öğrencilerin bilgisayar okuryazarlık düzeylerinin düşük olmasının yattığı düşünülmektedir. Özellikle 1-2-3. sınıf öğrencisi olup evlerinde kişisel bilgisayar olmayanlar kullanım sırasında genellikle rehberliğe ihtiyaç duymuşlardır. Buna karşın bilgisayar okuryazarlık düzeyi yüksek olan 6-7-8. sınıf öğrencileri materyali ders dışında kendi kişisel bilgisayarlarında da rahatlıkla kullanabilmişlerdir.

Öğrencilerin genel olarak bilgisayara olan ilgilerinin satranç dersine olan ilgiyi artırdığı gözlenmiştir. Dersin BT sınıfında işlendiğini öğrenildiğinde, seçmeli satranç dersini almayan öğrencilerden bazıları BT ve satranç öğretmenlerine dersi almak istediklerini ifade etmişlerdir.

Satranç karşılıklı oynarken daha fazla yenilgi alan öğrencilerin, arkadaşlarına mağlup olmak istememelerinden dolayı, satranç oynamak için materyaldeki simülasyonu tercih

ettikleri gözlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin genellikle simülasyonun kolay olan bölümünü açarak oynadıkları görülmüştür.

Ders öğretmeni; simülasyon ile öğrencilerin istediği zaman pratik yapma imkanı bulmasının satranç oynama başarısı açısından olumlu sonuçlar ortaya çıkarttığını belirtmiştir. Ayrıca sürekli olarak karşılıklı satranç oynamak isteyen öğrenciler ve çocuklarından bunalan veli ve öğretmenler için de bir çözüm oluşturduğunu eklemiştir.

Öğrencilerle; uygulamayı ilk kullanırken zorlandıkları ancak menülere alıştıktan sonra rahatça istedikleri kısımlara ulaşabildiklerini ifade etmişlerdir. Bunun yanında materyal içinde yer alan karikatür ve videoları eğlenceli bulduklarını belirtmişlerdir. Bu da ARCS motivasyon modelinin dikkat çekme ve ilgi basamağı göz önüne alınarak hazırlanan bölümlerin yararlı olduğunu ortaya çıkarmıştır.

4. TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde bu çalışmada karşılaşılan zorluklara karşı çeşitli öneriler getirilmiştir.

Uygulamanın ilk kullanımında karşılaşılan zorluklara karşı öğrencilere satranç eğitimi öncesinde materyal hakkında kapsamlı bir oryantasyon eğitimi verilerek bu sorun ortadan kaldırılabilir. Ayrıca ders dışında öğrencinin materyali kullanırken sorun yaşadığında kullanabileceği bir kullanım kılavuzu hazırlanabilir.

Öğrenciler satranç oynamayı öğrendikten sonra uygulamayı sadece satranç oynamak için kullanabilir ya da öğrenci sadece satranç oynamak isteyebilir. Bu gibi durumlar için öğrencinin materyali açıp menüleri takip etmesi yerine doğrudan simülasyona ulaşabileceği bir kısayol tuşunun oluşturulması ile gereksiz zaman kaybının önüne geçilebilir. Ayrıca simülasyona eklenebilecek karşılıklı oynama özelliği ile öğrenciler bir satranç takımına sahip olmadan karşılıklı olarak satranç oynayabilirler.

Materyal Windows işletim sistemi için tasarlandığından sadece Windows yüklü bilgisayarlarda çalışmaktadır. Ancak Fatih Projesi kapsamında önümüzdeki yıllarda her öğrencinin Android işletim sistemine sahip tablet bilgisayarı olacağından materyalin geliştirilerek diğer platformlarda (Android vb.) çalışacak hale getirilmesi daha büyük bir kitleye ulaşabilme açısından önemli olacaktır.

Materyal geliştirme aşamasında yalnızca ilköğretim öğrencileri ile kullanılmıştır. Hiç satranç bilmeyen diğer yaş gruplarındaki kişilerin materyali kullanmaları sağlanarak sonuçları incelenebilir.

5. SONUÇ

Bu çalışma ile öğrencilere ve öğretmenlere seçmeli satranç dersi öğretiminde katkıda bulunacak ve BT sınıflarının daha aktif kullanımlarını sağlayacak bir satranç eğitim materyali hazırlanmaya çalışılmıştır.

Yapılan araştırmalarda satranç eğitimi ile ilgili hazırlanmış bilgisayar destekli eğitim materyalleri, satranç anlatım videoları bulunmuştur (Arabacı, 2009; Online Chess Lessons, 2013; Satranç Dersleri, 2013). Ancak MEB Seçmeli Satranç Dersi programına uygun olarak hazırlanmış herhangi bir bilgisayar destekli satranç eğitim materyaline rastlanmamıştır. Hazırlanan materyal bu bağlamda bir ilk özelliği taşımaktadır.

Materyali geliştirilmesi sürecinde elde edilen sonuçların bazıları şöyledir;

- Öğrencilerin bilgisayara karşı ilgileri satranç eğitimi de olumlu etkilemiştir.
- Öğrencilerin sürekli pratik yapabilmelerinin dersin başarısına olumlu yansıdığı öğretmenler tarafından ifade edilmiştir.

Seçmeli Satranç ders derslerinde kullanılması planlanarak geliştirilen bu materyalin; hem öğrenciler için, hem satranç öğretmenleri için hem de evlerinde tekrar tekrar satranç oynamak isteyen öğrencilerin aileleri için yararlı olması beklenmektedir.

KAYNAKLAR

- Arabacı, R. (2009). The affect of computer and internet supported chess instruction on university students. *International Journal of Human Science*, 674-682.
- Dauvergne, P. (2000). Benefits Of Chess In Education. P. Dauvergne, & P. S. McDonald, *Benefits Of Chess In Education* (s. 39-47).
- Dede, Y. (2003). ARCS MOotivasyon Modeli'nin Öğrencilerin Matematiğe Yönelik Motivasyonlarına Etkisi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 173-182.
- Dursun, Ö., & Odabaşı, H. (2011). *Çoklu Ortam Tasarımı*.
- Encyclopedia Britannica*. (2013, 11 20). Encyclopedia Britannica: <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/109655/chess/80428/History> adresinden alındı
- Graham, A. (2006). Benefits Of Chess In Education. A. Graham, & P. S. McDonald, *Benefits Of Chess In Education* (s. 15-19).

- Güler, M., & Sağlam, N. (2002). Biyoloji Öğretiminde Bilgisayar Destekli Öğretimin ve Çalışma Yapraklarının Öğrencilerin Başarısı ve Bilgisayara Karşı Tutumlarına Etkileri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 117-126.
- Keller, J. M. (1999). Using the ARCS Motivatioal Precess in Computer-Based Instruction and Distance Education. *New Directions for Teaching and Learning*(78), 39-47.
- Köksal, A. (2006). Eğitimde Satranç. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* , 17-27.
- Kulaç, O., & Daban, S. (2012). *Okul Öncesi Öğretmenler İçin Satranç Öğretimi Kaynak Programı*.
- M.E.B. (2006). *İlköğretim Satranç Dersi Öğretm Programı ve Kılavuzu 1-8. Sınıflar*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı.
- Odabaşı, F. (1998). Blgisayar Destekli Eğitim. Y. Hoşcan, *Bilgisayar* (s. 133-147). Eskişehir: Açıköğretim Fakültesi İlköğretim Öğretmenliği Lisans Tamamlama Programı.
- Online Chess Lessons*. (2013, 11 20). Online Chess Lessons: <http://www.youtube.com/user/OnlineChessLessons> adresinden alındı
- Palm, C. (1990). Benefits Of Chess In Education. C. Palm, & P. S. McDonald, *Benefits Of Chess In Education* (s. 19-21).
- Perkmen, S., & Öztürk, A. (2009). *Multimedia ve Görsel Tasarım*.
- Satranç Dersleri*. (2013, 11 20). Satranç Dersleri: http://www.youtube.com/watch?v=GFjBq5IsF9U&list=PLxrgvRt_aRiFFmUJ7LQXsc4Xh_XG2Q8XV adresinden alındı
- Şerefhanoglu, H., Nakiboğlu, C., & Gür, H. (2008). An Investigation on Computer Attitudes of Elementary School Students: Balıkesir Sample. *Elementary Education Online*, 785-799.
- Türkiye Satranç Federasyonu*. (2013, 11 20). 11 20, 2013 tarihinde Türkiye Satranç Federasyonu: <http://www.tsf.org.tr/federasyon/tarihce> adresinden alındı
- Türkiye Satranç Federasyonu*. (2013, 11 20). Türkiye Satranç Federasyonu: <http://www.tsf.org.tr/> adresinden alındı
- Using the ARCS Motivational Process. (tarih yok). *New Directions For Teaching And Learning*.
- Wikipedia The Free Encyclopedia*. (2013, 11 20). 11 20, 2013 tarihinde Wikipedia The Free Encyclopedia: http://en.wikipedia.org/wiki/ADDIE_Model adresinden alındı

SUMMARY

Chess is a game played between two players with chess boards and pieces. It is known as the game of kings. On relieves of Egyptian pyramids, although exact date not known, there are evidence indicating that it was used to be played 4000 years ago in Egypt. The name of the game originates from the word 'Catarunga' which the people in India called it around 3-4. centuries, and has taken its actual form in time. There are some certain rules of the game. These rules had had changes in time but the rules presented in the first printed chess book in 1497 have been preserved until today.

Studies have shown that playing chess contributes individuals to improve their mental capacities like creativity, critical thinking, decision making, problem solving and their ability of using time. Playing chess makes kids smarter and increase school success.

In schools, chess training is given by teachers who have successfully completed the courses given by Chess Federation of Turkey. The books 'Chess in Schools Teacher's Book' and 'Chess in Schools Student Book' are used during education.

Except chess study books, there are also educational software for personal computers. These software are usually educational programs that provide information about the rules of chess and make it possible for the user to play chess against a computer or another users online. Taking into account the fact that the quality of education could be improved by proper use of technology, it was intended to prepare a computer aided supportive educational program to be used in chess education, complying with learning theories, teaching design models, multimedia items and visual design principles, comprising the beginners first level subjects seen in primary school education within elective chess lessons.

In accordance with the goals and acquirements of elementary education chess program, the constraints in the chess education have been investigated and some activities have been planned to overcome these constraints.

Preparation of education materials has been based on steps of ADDIE teaching design model. ADDIE teaching design model consists of Analyze, Design, Development, Implementation and Evaluation steps.

In 'Analysis' step, firstly the contents of elective chess courses of MEB (Ministry of National Education) were scrutinized. In the program, chess education is divided into 3 levels which are elementary, intermediate and advanced. Also, elementary level is divided into 3 steps as first, second and third steps. This study comprises topics of 'Elementary Level First Step'.

In 'Design' and 'Development' step, by determining the general properties of the materials which are to be developed, the overall structure was planned. Because of the fact that the computers in IT classes are used by many different students, user system was added to the program. It was made possible for the students to check out the subjects they saw before by changing the colors depending on whether they saw before or not. Multimedia items were utilized while lecturing the students to better their understanding of subjects. Subjects were first vocally explained and then the lectures were enriched by using visuals. In

addition, videos, voice tapes and animated presentations took place during the classes. By this way, the education was intended to be more lasting by use of visual and vocal content besides written.

Besides, properties of ARCS motivation model were taken into account during development process. By making improvements complying with steps of ARCS motivation model in lecture sections of the materials, it was intended to motivate the students. To attract the attention of the students and make their attention permanent, famous people's speeches on chess were used on program interface. Likewise, the 'Attention' and 'Relevance' steps of ARCS model were practiced by giving additional information about benefits of chess. In addition to these, interesting caricatures and videos were included in the materials. For 'Confidence' and 'Satisfaction' steps, simple chess simulations were added at the end of the topics. In these simulations, by using codes to prevent students from making mistakes, probable student failures were eliminated. Also, by presenting situations to make them win the game, it was aimed to make them successful.

It was identified that concepts like 'Rok', 'Gambit' couldn't be easily recalled by students and they remained idle in latter classes.

During chess exercises in the application, it was observed that the students repeatedly lost against computer. Although they ambitiously played again and again, a while later they got bored of playing and chess itself. To overcome this problem, it was made possible to customize the difficulty of the attached simulation, and thus 2 levels of difficulty were added.

The completed program consists of user login, pre-test, final test, vocal and written lectures, games, famous people's speeches, playing chess against computer and dictionary.

It has been observed that students' interest in computers increase their interest in chess as well. Students state that they had difficulties when they ran the application for the first time but they could have accessed the sections they wish since the time they got used to it. However, they also state that they find the caricatures and videos enjoyable. This shows that the parts prepared according to the ARCS motivation model's 'Attention' and 'Relevance' have been beneficial.

With this study, preparation of an educational program which will contribute students and teachers in elective chess courses and make the IT classes to be used more actively has been intended.

Any computer aided chess education program complying with Ministry of National Education chess courses hasn't been encountered to date. In this context, this application is a first.

The program is expected to help making the chess courses more efficient for teachers and students of primary school education.